DZIENNIK URZĘDOWY

obwodu Jędrzejowskiego.

Nr. 3. Jędrzejów, dnia 15 kwietnia 1915.

1.

Ogłoszenie.

Dla wchodzących w skład c. i k. Zarządu wojskowego w krajach okupowanych oficerów i urzędników, jak również dla burmistrzów względnie naczelników gmin i sołtysów, wreszcie dla gajowych, zostały wprowadzone jako zewnętrzne odznaki metalowe orzełki.

Mianowicie:

a) dla komendantów obwodowych złote orzełki na ciemnej owalnej tarczy ze złotą obwódką;

b) dla oficerów i urzędników złote orzełki na ciemnej okrągłej tarczy;

c) dla burmistrzów (naczelników gmin) białe oksydowane orzełki na ciemnej tarczy;

d) dla sołtysów i gajowych mosiężne żółte orzełki na żółtej tarczy.

Odznaki mają być noszone na prawym boku poniżej piersi. Co podaje się do powszechnej wiadomości.

2.

Obwieszczenie.

Wypadki wojenne spowodowały zupełny lub też częściowy brak żywności w poszczególnych okręgach, gminach i wsiach, w niektórych zaś miejscowościach dotknęły nie wszystkich tylko niektórych mieszkańców i ci już to narażeni są, lub w najbliższym czasie narażeni będą na głód, już to chcąc nabyć środki żywności będą wyzyskiwani przez niesumiennych właścicieli gospodarstw rolnych, pośredników lub kupców.

Celem zapobieżenia szerzeniu się głodu w po szczególnych wsiach zostały obmyślone następujące środki zaradcze i tak:

W miesiącu lutym wydałem polecenie, które w należyty sposób zostało obwieszczone, aby wszyscy mieszkańcy powiatu podali dokładnie jakie posiadają zapasy zboża i kartofli, oraz wezwałem wszystkich właścicieli gospodarstw rolnych, by podali jaki zapas zboża i kartofli jest im niezbędnie potrzebny do życia i utrzymania bydła i koni, oraz dokonania zasiewu, i ci po podaniu tych szczegółów otrzymali poświadczenie chroniące ich od rekwizycyi tych niezbędnych przedmiotów.

Nadwyżka powyższych środków żywności została złożoną do magazynów i przeznaczona jest do odsprzedania po cenach przystępnych tym, którzy już to całkiem, już to częściowo ich nie posiadają, by w ten sposób zapobiedz na przednowku ewentualnej klęsce głodu.

Wezwaniu zapodania wszelkich zapasów powyższych środków żywności uczynili prawie wszyscy zadość i wykaz tych zapasów jest w mojem posiadadaniu. Jakkolwiek zagrożonem było, że za zatajenie środków żywności spotka winnych surowa kara, to jednak wiadomo mi, że wielu już to całkiem już to w części tylko nie zastosowało się do wydanego rozkazu.

Ponieważ przypuszczać należy, że zatajenie środków żywności nie pochodziło ze złej woli, przeto zarządzam równocześnie zbadanie na miejscu w każdej wsi, przez Organa tutejszej c. i K. Komendy, czy posiadane zapasy żywności zostały ściśle podane, o ile zaś to się nie stało, pozwalam właścicielom zapasów sprostować zaszłe pomyłki lub dodatkowo zgłosić nie podane poprzednio zapasy, za co nie zostaną pociągnięci do odpowiedzialności karnej.

Nadmiarem środków żywności nie wolno właścicielowi aż do **15** sierpnia 1915 r. **swobodnie rozporządzać**, nie wolno sprzedawać, darowywać lub w inny sposób pozbywać, natomiast musi je starannie przechowywać celem ochronienia ich przed zepsuciem aż do dalszego tutejszego zarządzenia.

Z zapasów tych wolno właścicielowi pobierać dziennie:

Dla każdej osoby żyjącej z nim w wspólności domowej i dla każdego sługi nie więcej jak 200 gramów zboża lub 1000 gramów kartofli, zaś dla każdego konia nie więcej jak 3 kilogramy owsa lub 1 kilogram zboża i 2 kilogramy surogatów.

Nadto zapasów tych może każdy właściciel używać celem dokonania zasiewów wiosennych, wreszcie może je odstąpić do zasiewu innym właścicielom gospodarstw rolnych, na co powinien otrzymać potwierdzenie pisemne, w którem ma być podane imię i nazwisko odbiorcy, rodzaj i ilość ziarna lub kartofli i dzień, w którym odstąpienie ich nastąpiło.

Za wszelkie pobrane już i złożone do magazynów zapasy żywności otrzymają właściciele zapłatę według ustanowionych cen. Podobnie otrzymają także zapłatę za zapasy żywności jakieby w razie potrzeby

w przyszłości zostały od nich pobrane, — stosownie do wyniku oszacowania.

Te zapasy żywności, które właściciel zatai lub też przy spisie urzędowym dodatkowo nie zgłosi, będą właścicielowi bez zapłaty odebrane i rozdane zostaną ubogiej ludności.

Zatajenie zapasów, bezprawne usunięcie ich lub zużycie wbrew powyższym przepisom, pociągnie za sobą karę aresztu od tygodnia do 6 miesięcy w połączeniu z grzywną aż do 2000 koron, gdyby zaś wartość zapasów zatajonych, bezprawnie usuniętych lub zużytych wbrew powyższym przepisom przekraczała kwotę 500 koron, ukarany zostanie winny karą aresztu od 1 do 12 miesięcy w połączeniu z grzywną do 20.000 koron. Kto przy spisywaniu zapasów żywności ociągać się będzie z daniem potrzebnych wyjaśnień lub poda nieprawdziwe, lub wzbraniać będzie wstępu do składów, ukarany zostanie aresztem od 3 dni do 3 miesięcy, albo grzywną od 20 do 2000 koron.

Zapasów żywności nie wolno bez pozwolenia c. i k. Komendy obwodowej wywozić do innej gminy a tem mniej do innego okręgu. Przekroczenie tego zakazu karane będzie karą aresztu do 6 miesięcy w połączeniu z grzywną aż do 2000 koron.

Przypuszczam, że wszyscy mieszkańcy okręgu zrozumieją doniosłość i ważność niniejszego zarządzenia wydanego w interesie ogółu i wszelkiemi siłami będą wspierali Władzę w wykonaniu powyższych zarządzeń.

3.

Rekwizycye.

C. i k. Komenda obwodowa wydała poszczególnym mieszkańcom tutejszego okręgu poświadczenia (Bescheinigung) zabezpieczające przed rekwizycyą paszę dla bydła w ilościach w tych poświadczeniach wyszczególnionych.

Na moją interwencyę zabroniła c. i k. Komenda 2. korpusu zabierania paszy dla bydła posiadaczom powyższych poświadczeń z zagrożeniem, że wykraczający przeciw temu zostaną surowo ukarani.

Podaję to do powszechnej wiadomości a zarazem polecam, by na wypadek jakichkolwiek w tej mierze nadużyć natychmiast mi o nich donoszono.

4.

Ustalenie waluty.

Z powodu doszłych do mej wiadomości wypadków nadużyć, przypominam rozporządzenie c. i k. Komendy etapów 1. armii normujące stosunek wartościowy waluty rosyjskiej do waluty koronowej.

Mianowicie:

1 rubel w złocie = 2 K 50 h

1 rubel srebrny lub papierowy = 2 K —

Przekraczający ten przepis będą karani grzywną do 2000 K. ewentualnie doraźną karą aresztu.

C. i k. Żandarmerya ma zwracać baczną uwagę w tym kierunku i o wszelkich nadużyciach donosić mi bezzwłocznie.

5.

Zarząd gminy.

Celem uregulowania spraw zarządów gminnych:

1) stosunków majątkowych (co należy uważać jako własny zakres działania gminy);

2) zadań poruczonych gminom jako organom publicznym (co należy uważać za poruczony zakres działania gminy);

3) wreszcie celem pociągnięcia gmin do jak najdalej idącego współdziałania w administracyi wydaję następujące zarządzenia:

Ustanowieni i zatwierdzeni przez c. i k. Komendę obwodową naczelnicy gmin, ich zastępcy, pełnomocnicy gminni, sołtysi i ich zastępcy mają nadal sprawować swój urząd.

Naczelnicy gminy i sołtysi mają w czasie pełnienia służby nosić odznaki urzędowe, które im przez c. i k. Komendę obwodową zostały doręczone.

C. i k. Komenda obwodowa usunie z urzędu każdego z wyżej wymienionych funkcyonaryuszy gminy w razie, gdyby obowiązków swoich należycie nie spełniali lub do sprawowania poruczonego urzędu się nie nadawali.

Zakres działania „Zebrania gminnego“

(Rady gminnej).

Do zakresu działania zebrania gminy należy:

1) Zarząd ruchomym i nieruchomym majątkiem gminy.

2) Wybieranie funkcyonaryuszy gminnych, oraz oznaczenie ich obowiązków służbowych.

3) Ułożenie budżetu gminnego na okres roku kalendarzowego tj. na czas od 1/I do 31/XII każdego roku, oraz uregulowanie sprawy pokrycia wydatków.

Budżet gminny i sposób jego pokrycia, jak i wszelkie uchwały »Zebrania gminnego« nabierają mocy obowiązującej dopiero po zatwierdzeniu przez c. i k. Komendę obwodową; w tym celu wszelkie uchwały zebrania gminnego należy bezzwłocznie przedkładać c. i k. Komendzie do przejrzenia i zatwierdzenia.

Ogólną kwotę potrzebną na pokrycie przewidzianych w budżecie gminnym wydatków rozdziela się na poszczególnych mieszkańców gminy w stosunku do wysokości opłacanego państwowego podatku gruntowego i zarobkowego.

Potrzebny do tego rozdziału wykaz dostarczy gminie na prośbę Oddział podatkowy c. i k. Komendy obwodowej.

Zakres działania naczelnika gminy

dzieli się na własny i poruczony.

I. Własny zakres działania:

a) reprezentowanie gminy na zewnątrz wraz z dwoma pełnomocnikami gminy;

b) wykonywanie i dopilnowanie wykonania uchwał zapadłych na zebraniu gminy, które zostały zatwierdzone przez c. i k. Komendę obwodową.

II. Poruczony zakres działania:

a) ścisłe wykonywanie wszelkich zarządzeń i poleceń c. i k. Komendy obwodowej;

b) policya bezpieczeństwa;

c) « polowa;

d) « obyczajowa;

e) policya sanitarna;
f) « budowlana i ogniowa;
g) « drogowa;
h) « meldunkowa;
i) « zaopatrywanie bezrobotnych oraz opieka nad ubogimi i kalekami.

W razie nieobecności lub choroby Naczelnika gminy przechodzi jego zakres działania na zastępcę.

Zakres działania pełnomocników gminy.

1) Reprezentowanie gminy na zewnątrz spólnie z Naczelnikiem gminy.

2) Kontrolowanie kasowości gminnej.

3) Spółdziałanie z Naczelnikiem gminy:

a) przy wykonywaniu uchwał zapadłych na posiedzeniu zebrania gminnego;

b) przy wykonywaniu czynności poruczonego zakresu działania gminy;

c) przy nadzorowaniu zarządu wszystkich do gminy należących wsi;

d) przy wydawaniu orzeczeń karnych do wysokości 20 koron lub do dwu dni aresztu. (Patrz dziennik urzędowy c. i k. Komendy obwodowej w Jędrzejowie z 15 marca 1915 Nr. 1).

Zakres działania sołtysa.

a) Ścisłe wykonywanie bezpośrednio ewentualnie za pośrednictwem Naczelnika gminy wydanych poleceń c. i k. Komendy obwodowej;

b) ścisle wykonywanie zarządzeń wydanych przez Naczelnika gminy.

W razie nieobecności lub choroby sołtysa przechodzi jego zakres działania na zastępcę.

Zwołanie zebrania gminnego.

Każdy Naczelnik gminy, o ile nie ma sporządzonego, powinien sporządzić dokładny wykaz wszystkich osób uprawnionych do brania udziału w zebraniu gminnem.

Członków zebrania gminnego zaprasza na posiedzenie Naczelnik gminy w sposób dotychczas używany.

O każdorazowem zwołaniu zebrania gminnego winien Naczelnik gminy donieść c. i k. Komendzie obwodowej i podać porządek dzienny na 8 dni przed terminem.

C. i k. Komenda obwodu wyśle w razie potrzeby na posiedzenie delegata.

6.

Wydawanie leków z aptek.

Przypominam wszystkim aptekarzom, że wydawanie leków objętych grupą A i B farmakopei rosyjskiej z 1910 r., dozwolone jest tylko na przepis lekarzy doktorów medycyny.

Na recepty felczerów takich ostrzej działających leków wydawać nie wolno.

Każdy aptekarz przekraczający po raz pierwszy powyższy zakaz zostanie ukarany grzywną do 2000 kor., zaś po raz drugi odebraniem koncesyi.

7.

Wprowadzenie w życie szkół w tutejszym obwodzie.

Termin otwarcia szkół.

Ponieważ obwód tutejszy leży chwilowo w terenie operacyjnym wojennym, wprowadzenie w życie szkół było dotychczas niemożliwe zwłaszcza, że otwieranie z końcem roku szkolnego szkół do tej chwili nieczynnych byłoby bezcelowem.

W tutejszym obwodzie wejdą w życie z dniem, który później zostanie ogłoszony, szkoły:

W gminie Jędrzejów: 1) w Jędrzejowie, 2) w Piaskach, 3) w Podchojnach.

W gminie Prząsław: 4) w Prząsławiu, 5) w Desznie, 6) w Potoku wielkim.

W gminie Złotniki: 7) w Złotnikach, 8) w Rębieszycach. W gminie Węgleszyn: 9) w Węgleszynie, 10) w Oksie.

W gminie Brzegi: 11) w Brzegach, 12) w Sędziszowie, 13) w Krzcięcicach.

W gminie Mstyczów: 14) w Mstyczowie, 15) w Czepcu, 16) w Tarnawie, 17) w Klementowie.

W gminie Wodzisław: 18) w Wodzisławiu.

W gminie Nagłowice: 19) w Nagłowicach, 20) w Jaronowicach.

W gminie Nawarzyce: 21) w Nawarzycach, 22) w Niegosławicach, w 23) w Strzeszkowicach, 24) w Sędowicach, 25) w Lubczy.

W gminie Mierzwin: 26) w Motkowicach, 27) w Opatkowicach.

W gminie Raków: 28) w Łysakowie.

Nowe szkoły.

Ponieważ w tutejszym obwodzie na 10.240 dzieci obowiązanych do uczęszczania do szkoły t. j. będących w wieku między ukończonym 6-tym a ukończonym 12-tym rokiem życia, pobierało naukę zaledwie około 2 tysiące dzieci, wdraża c. i k. Komenda obwodowa kroki, by możliwie wszystkim dzieciom w najkrótszym czasie zapewnić naukę szkolną. Z biegiem czasu zostaną zatem założone nowe szkoły we wszystkich miejscowościach, w których liczba dzieci obowiązanych do uczęszczania wynosi najmniej 40, a odległość od najbliższej szkoły przenosi 4 km.

Język wykładowy.

Językiem wykładowym w tych szkołach będzie jezyk polski.

Siły nauczycielskie.

Siły nauczycielskie dotychczas czynne w tutejszym obwodzie, które reflektują nadal na posadę, zgłosić się mają osobiście w c. i k. Komendzie obwodowej w biurze c. i k. inspektora szkolnego obwodowego do 14 dni. Obowiązkiem naczelników gmin jest zawiadomić o tem odnośnych nauczycieli.

Rady szkolne miejscowe.

W siedzibie szkoły utworzoną zostanie, jako organ doradczy, »Rada szkolna miejscowa«, złożona z ustanowionych przez c. i k. Komendę obwodową mężów

zaufania. Zakres działania Rady szkolnej miejscowej określi bliżej osobne rozporządzenie.

Koszt utrzymania szkół.

Wysokość kosztów utrzymania szkół zostanie ustaloną w najbliższych dniach na miejscu przez c. i k. Inspektora szkolnego obwodowego w porozumieniu ze Zwierzchnością gminy i objętą będzie osobnem orzeczeniem c. i k. Komendy obwodowej.

Uwaga.

Przy wprowadzaniu w życie, zakładaniu i reorganizowaniu szkół w tutejszym obwodzie stosowanem będzie ściśle 6. rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 7 marca 1915, zawarte w Dzienniku rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce, część II (strona 11). Dziennik ten został w swoim czasie naczelnikom gmin przesłany.

8.

Obwieszczenie.

Wdrożona przez c. i k. Administracyę wojskową akcya, mająca na celu dostarczenie tutejszej ludności niezbędnego do wiosennych zasiewów ziarna z krajów neutralnych, mimo usilnych starań nie doprowadziła do pomyślnego rezultatu.

Władze administracyjne cywilne i wojskowe nie zaniechały wprawdzie dalszej akcyi w tym kierunku, ze względu jednak na niepewny wynik tej akcyi i z uwagi na spóźnioną porę poleca się ludności, ażeby na nieobrobionych jeszcze gruntach sadziła kartofle w większej ilości, aniżeli dotychczas było w zwyczaju, oraz wczesne i pożywne jarzyny.

9.

Uprawa buraków cukrowych w obwodzie Jędrzejowskim.

C. i k. Komenda obwodowa, uznając ważność dostarczenia Monarchii nasion buraków cukrowych dla krajowej produkcyi cukru, reskryptem z 15 kwietnia 1915 EN. 785 pozwoliła firmie »K. Buszczyński i M. Łążyński« w Górce Narodowej pod Krakowem na uprawę buraków cukrowych na gruntach dworskich Mieronice, Lasochów, Lipnica, Złotniki, Mokrsko górne, ¦Wojciechów, Mstyczów, Łowinia i Przezwody w obszarze około 150 morgów, które to grunta nie są przeznaczone pod uprawę zboża.

10.

Sprostowanie.

W polskiem wydaniu dziennika urzędowego nr. 2 opuszczono w punkcie 10 (Sądy) następujący ustęp końcowy:

Każdego czwartku od godz. 9—12 przed południem będzie Sąd udzielał stronom pouczeń prawnych, w wypadkach nagłych każdego dnia z wyjątkiem niedziel i świąt od 11—12 przed południem.

C. i k. Komendant obwodu

KAROL MATYJA

pułkownik w. r.

Kraków. — Druk W. L. Anczyca i Sp.